

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXII. № 9-10 (травень) 2026

* * *

Прийміть в серця, заблукані народи
Братів найменших, що не хочуть блуду.
Ми йдемо крізь морок з Божої господи.
Ми Божим Оком в цьому світі будемо.
Як океан, що хвилями потопа
Відмиє всі гріхи наземні –
Ми станемо світлом, що спасе Європу
І висвітить вам душі темні.

Богдан Чепурко

Привітання голови СУР

Миколи-Мирослава Петрецького з нагоди Дня Європи

Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький оприлюднив привітання з Днем Європи, підкресливши важливість європейських цінностей та єдності в міжнародному контексті, що характеризується серйозними викликами.

«Сьогодні ми відзначаємо День Європи та 76-ту річницю підписання Декларації Шумана – історичної події, яка заклала основи європейської спільноти, побудованої на принципах миру, співпраці та солідарності.

І цього року ми відзначаємо цю дату в особливо складних умовах, спричинених збройною агресією Росії проти України – конфліктом, що триває вже понад чотири роки й змушує нас ухвалювати важливі рішення щодо нашого спільного майбутнього.

У цьому контексті ми маємо ще раз підтвердити повну відданість фундаментальним цінностям Європейського Союзу: свободі, демократії, верховенству права, повазі до прав людини, єдності в різноманітності та солідарності між державами й громадянами.

Це не лише абстрактні принципи, а реальна основа суспільства, в якому кожна людина захищена і заслуговує на гідність та повагу.

Важливу роль у цьому процесі відіграють національні меншини, які збагачують культурне надбання та сприяють різноманіттю кожної держави. Повага до їхніх прав і розвиток міжкультурного діалогу є необхідними умовами для соціальної згуртованості та формування відкритого, інклюзивного й збалансованого суспільства. Європа стає сильнішою тоді, коли кожна громада відчуває себе представленою та цінованою.

Водночас ми стикаємося із серйозними викликами, пов'язаними з маніпуляціями та дезінформацією, які сьогодні поширюються з безпрецедентною швидкістю. Вони спрямовані на підрив демократичних інститутів, ослаблення довіри до держа-

ви та створення розколів між громадами. Боротьба із цими явищами є критично важливою для збереження стабільності та соціальної згуртованості. Сьогодні, як ніколи, ми зобов'язані зберігати, зміцнювати та розвивати ідеали Декларації Шумана. Захист цих цінностей є нашою відповідальністю перед майбутніми поколіннями.

Наша приналежність до європейської родини є твердим і незворотним вибором, а зміцнення нашої ролі в Європейському Союзі залишається єдиним шляхом, який може гарантувати мир, стабільність і добробут нашої країни.

У цьому дусі ми повинні підтримувати зміцнення єдності та позиції Європейського Союзу на міжнародній арені, сприяючи регіональній і глобальній стабільності та безпеці, а також протидії незаконній війні проти України. Об'єднана Європа буде сильнішою, згуртованішою та більш спроможною відповісти на сучасні й майбутні виклики, маючи у своєму складі Україну та Республіку Молдову, що посилить безпеку, стабільність і стійкість усього континенту в спільному майбутньому, заснованому на спільних цінностях і прагненнях.

З Днем Європи!»

День Європи відзначили у школах Сучавського повіту

День 9 травня посідає особливе місце в історії та свідомості румунського народу, маючи потрійне значення: проголошення Незалежності Румунії у 1877 році, святкування перемоги Коаліції Об'єднаних Націй у Другій світовій війні та, водночас, відзначення Дня Європи, символу миру, єдності та співпраці між європейськими державами.

Щоб підкреслити важливість цього дня та поглибити знання учнів про європейські цінності та шлях Румунії в рамках Європейського Союзу, у багатьох навчальних закладах Сучавського повіту було організовано інтерактивні та цікаві виховні заходи.

У п'ятницю, 8 травня, учні школи с. Палтіну під керівництвом вчительки Константини Бурсук взяли участь у низці заходів, присвячених Європейському Союзу. Вони реалізували тематичні плакати, що ілюструють символи ЄС та прапори держав-членів, поглибили свої знання, переглянувши виховні відеоматеріали, а потім взяли участь в інтерактивних дискусіях, які стимулювали їхню цікавість, грома-

дянську свідомість та інтерес до європейських цінностей.

У тому ж дусі учні школи Арджела під керівництвом вчительки Черасели Чорней взяли участь у творчих майстернях, де

мали нагоду поєднати навчання з художнім самовираженням. Учні переглянули інформаційні відеоматеріали про історію Європейського Союзу, його розвиток та досягнення, а також про європейський шлях Румунії, таким чином краще зрозуміли роль нашої країни у великій європейській родині.

Завдяки цим заходам учні мали можливість відкрити для себе глибоке значення 9 травня та замислитися над фундаментальними цінностями, що лежать в основі європейської інтеграції: солідарність, взаємна повага, співпраця та громадянська відповідальність.

Метою цих заходів було інформування та підвищення обізнаності учнів щодо історичного та громадянського значення 9 травня, а також розвиток почуття приналежності до національних та європейських цінностей.

Союз українців Румунії вітає та постійно підтримує такі виховні ініціативи, які сприяють вихованню молодого покоління в дусі європейських цінностей, міжкультурного діалогу та громадянської відповідальності. Завдяки залученню учнів до заходів, присвячених Дню Європи, школа стає простором знань, взаємної поваги та усвідомлення приналежності до європейської спільноти, побудованої на мирі, солідарності та співпраці.

Джерело: www.uur.ro

ПАРЛАМЕНТСЬКА ДИПЛОМАТІЯ – ОСНОВА ВІДНОСИН МІЖ РУМУНІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ

Депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова Парламентської групи дружби з Україною, 15 квітня прийняв у Парламенті Румунії делегацію українських народних депутатів, більшість із яких є членами групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Румунією. До складу румунської делегації також увійшли заступник голови групи, депутат Йоан Балан, а також депутати Йонел Овідіу Богдан, Крістіан Бріан та Гал Каролі.

Проведені переговори вкотре підтвердили високий рівень двосторонніх відносин і позитивну динаміку політичного та економічного співробітництва між Румунією й Україною. Особливу увагу було приділено зміцненню міжпарламентського діалогу та активізації взаємних візитів як ключових інструментів поглиблення стратегічного партнерства між нашими державами.

У своєму виступі Микола-Мирослав Петрецький наголосив на важливій ролі парламентської дипломатії як інструменту, що доповнює, а часто й перевершує за гнучкістю традиційну дипломатію, сприяючи прямому та ефективному діалогу між обраними представниками. Він також підкреслив внесок парламентських груп дружби у зміцнення двостороннього співробітництва та підтримку спільних ініціатив, зокрема у стратегічних сферах. Ці групи є дієвою платформою для взаємодії між Парламентом Румунії та Верховною Радою України, сприяючи розвитку відносин і реалізації проєктів спільного інтересу.

Водночас депутат підтвердив й незмінну підтримку Румунією України, зокрема у сфері безпеки, захисту українських біженців та розвитку інфраструктури. Він високо оцінив наполегливі

зусилля України на шляху до вступу до Європейського Союзу, а також її відданість впровадженню необхідних реформ у складних умовах повномасштабної війни.

Водночас він наголосив на зацікавленості Румунії в активній участі у процесі відбудови України та підкреслив необхідність зміцнення співпраці у тристоронньому форматі Румунія–Україна–Республіка Молдова. У цьому контексті питання безпеки в Чорноморському регіоні та внесок у формування нової архітектури регіональної безпеки залишаються спільними пріоритетами.

Окрему увагу було приділено ролі румунської громади в Україні та української – в Румунії як важливих мостів між нашими державами. Депутат також наголосив на необхідності гарантування прав осіб, що належать до національних меншин, зокрема забезпечення доступу до освіти рідною мовою як фундаментальної складової демократичного суспільства та регіональної стабільності.

Джерело: www.uur.ro

Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький провів 22 квітня надзвичайно важливу зустріч із членами Консультативного комітету Рамкової конвенції про захист національних меншин – незалежного органу Ради Європи: Евісом Алімехметі (Албанія), Вісаріоном Богашвілі (Грузія) та Шарунасом Лієкісом (Литва), які перебували з офіційним візитом у Бухаресті. Зустріч відбулася в межах шостого циклу моніторингу, а її основною метою є оцінка виконання Румунією положень Рамкової конвенції про захист національних меншин.

Під час обговорення голова СУР представив румунську модель захисту прав національних

ДІАЛОГ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ РАДИ ЄВРОПИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У РУМУНІЇ

меншин, яка ґрунтується на діалозі, інституційному представництві та постійній співпраці між державою та організаціями національних меншин.

Він також підкреслив роль Союзу українців Румунії у просуванні та підтримці цієї моделі як на національному рівні, так і в контексті європейського та міжнародного діалогу, зокрема

щодо гарантування та розвитку прав української меншини. У ході відкритого та конструктивного обговорення були порушені конкретні проблеми, з якими стикається українська громада в Румунії.

Водночас він високо оцінив постійну підтримку, яку надає уряд Румунії у сфері захисту та підтримки української меншини, зокрема через інституційні заходи та програми, спрямовані на збереження і розвиток мовної, культурної та релігійної ідентичності осіб, які належать до української меншини в Румунії.

Джерело: www.uur.ro

ГОЛОВА СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ. ДЕПУТАТ МИКОЛА-МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ ВЗЯВ УЧАСТЬ У II-МУ МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ ЗГУРТОВАНОСТІ В КИЄВІ

29 квітня у Києві за ініціативи Міністерства розвитку громад та територій України, в межах флагманського партнерства EU4Recovery між Програмою розвитку ООН (ПРООН) та Європейським Союзом (ЄС), відбувся II Міжнародний форум згуртованості. Захід став логічним продовженням першого форуму 2025 року, перетворившись на ключову платформу, що об'єднала всі рівні врядування та міжнародних партнерів навколо спільного бачення згуртованості як абсолютного фундаменту стійкості та відбудови України.

Захід зібрав представників Парламенту, членів Уряду України, послів держав-партнерів, представників місцевого самоврядування, а також провідних міжнародних експертів.

На запрошення віце-прем'єр-міністра з відновлення України – міністра розвитку громад та територій Олексія Кулеби, у цій знаковій події взяв участь Голова Союзу українців Румунії, депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький. Він виступив як спікер третьої панельної дискусії на тему: «Парламентська дискусія: законодавчий фундамент стійкості та згуртованості України – від національної політики до європейського майбутнього». Форум включав три панельні дискусії, зосереджені на трьох рівнях врядування: державному, місцевому (самоврядування) та парламентському.

Урочисте відкриття заходу відбулося за участю високих посадовців та міжнародних партнерів, серед яких: Олександр Корнієнко (перший заступник Голови Верховної Ради України), Олексій Кулеба (Віце-прем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад та територій), Денис Шмигаль (Перший віце-прем'єр-міністр України та міністр енергетики), а також представники дипломатичних місій та міжнародних організацій, зокрема Асієр Сантільян Лузуріага (керівник відділу Представництва ЄС в Україні), Христофорос Політіс (заступник Постійного представника ПРООН в Україні) та Гунн Маріт Хельгесен (президентка Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи – у форматі відеозвернення). Спікери наголосили на винятковій стійкості України під час війни та масштабних зусиллях з відновлення, акцентувавши увагу на необхідності забезпечення енергетичної автономії через «Систему 100» напередодні п'ятої зими конфлікту. Водночас було підкреслено, що децентралізація та демократичне врядування ефективно спрацювали навіть під екстремальним тиском, а європейська підтримка через інструмент «Ukraine Facility» залишається життєво важливою для євроінтеграції країни.

Перша панельна дискусія «Урядова дискусія: Структурні фонди ЄС та інші міжнародні фінансові ресурси – мрія чи реальність» об'єднала заступників міністрів та представників Європейської Комісії. Обговорення стосувалися створення ефективною національної системи доступу до структурних фондів ЄС. Експерти зазначили, що розвиток прикордонних регіонів має здійснюватися через транскордонні програми, такі як Interreg, а успіх переговорів за Розділом 22 безпосередньо залежить від завчасної підготовки портфеля якісних місцевих проєктів та використання точних статистичних даних для забезпечення повної прозорості та запобігання зловживанням.

Друга панельна дискусія стосувалася місцевого самоврядування: глобальні партнерства, залучення інвестицій та роль громад у архітектурі національної стійкості та згуртованості. Вона була присвячена впливу реформи децентралізації 2014 року. Обговорення охопили основні виклики при-

кордонних територій, зокрема критичний дефіцит людських ресурсів, наголосивши на гострій потребі у створенні робочих місць, механізмів страхування ризиків для інвесторів та розвитку місцевої промислової інфраструктури. Було вкотре підтверджено силу внутрішнього партнерства, такого як фонд міст для підтримки прифронтових територій або ініціатива «Пліч-о-пліч», що демонструє: фундамент довіри до держави та реальна відбудова починаються з громад.

Під час свого виступу на третій панельній дискусії Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький привітав зусилля України щодо зміцнення суспільної згуртованості в нинішніх умовах та мобілізацію всього суспільства навколо національного проєкту. Він підкреслив, що міцна згуртованість є ключовою передумовою стійкості, відбудови, зближення з Європою та успішної європейської інтеграції. Також він зауважив, що регіональна подібність між Румунією та Україною робить румунську модель згуртованості особливо актуальною та корисною, оскільки Румунія вже ділиться своїм досвідом перехідного періоду та євроінтеграції через численні інструменти співпраці.

Микола-Мирослав Петрецький згадав нещодавній візит делегації Верховної Ради до Румунії, до складу якої входили члени депутатської групи з міжпарламентських зв'язків. У межах цього візиту було організовано зустрічі з румунськими парламентарями та представниками міністерств для передачі експертного досвіду в галузі європейської інтеграції. Таким чином, парламенти обох країн вже наповнюють практичним змістом Декларацію про стратегічне партнерство, підписану в березні, трансформуючи її в дієвий інструмент двосторонньої співпраці.

У межах виступу депутат окреслив роль парламенту як гаранта легітимності у процесі вступу до ЄС. Він зазначив, що на етапі переговорів парламент забезпечує платформу для обговорення кластерів і підтримує структурні реформи. Після вступу парламент відіграє визначальну роль у стратегічному формуванні політики згуртованості, спрямовуючи інвестиції на зменшення регіональних диспропорцій. Парламент виступає мостом

між європейським баченням та місцевими реаліями, забезпечуючи захист національних цінностей у спільному європейському просторі.

Він наголосив, що активна роль Верховної Ради може стати визначальним чинником перетворення України на стійкого та процвітаючого члена ЄС. Окремо було представлено характеристики румунської моделі згуртованості: сильні інституції, інклюзивна політика, енергетична диверсифікація та цифрова трансформація.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що схід Румунії стає важливим транспортним хабом, який матиме стратегічне значення для відбудови України. У цьому контексті він згадав проєкти будівництва нового мосту через Тису, швидкісної автошляхи до кордону з Україною, розвиток ділянки за програмою SAFE, відкриття нових пунктів пропуску та запуск залізничного сполучення Київ – Бухарест – Варна.

Також він підтвердив незмінну підтримку Румунії на європейському рівні щодо санкційної політики проти Росії та створення спеціального міжнародного трибуналу. На завершення він зазначив, що Румунія є надійним партнером, готовим до постійної передачі досвіду для подолання складних етапів євроінтеграції.

У межах тієї ж панелі обговорювалися критичні законодавчі аспекти модернізації держави, представлені народними депутатами України, серед яких Олена Шуляк, Олег Бондаренко, Юлія Гришина, Михайло Радучкий, Галина Третякова та Вадим Галайчук. Вони деталізували необхідність розмежування повноважень, створення фонду соціального житла для повернення діаспори, підвищення безпеки в школах та децентралізацію медичних послуг. Депутати підсумували, що успіх інтеграції залежить від спроможності громад впроваджувати стандарти ЄС.

На полях форуму Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький провів низку прикладних дискусій із віце-прем'єр-міністром Олексієм Кулебою, заступником міністра Олексієм Рябикіним, а також представниками обласних військових адміністрацій та обласних рад України, зміцнюючи інституційний діалог.

II-ий Міжнародний форум згуртованості завершився урочистою церемонією нагородження громад та регіонів, які продемонстрували лідерство у відновленні. Нагороди вручила прем'єр-міністерка України Юлія Свириденко. Серед відзначених: Запорізька та Житомирська області («Символ підтримки оборони»), Одеська («Символ міжнародної співпраці»), Харківська («Лідер впровадження проєктів»). Також громади Рівного, Олешок та Течева були відзначені за енергетичну децентралізацію та підтримку ВПО.

Подія в Києві підтвердила переконання, що успіх і безпека України базуються на міцному місцевому самоврядуванні та солідарному партнерстві із союзниками. Румунія залишається важливою опорою України на її незворотному шляху до Європейського Союзу.

Фабіан ПОПОВИЧ
Радник Союзу українців Румунії

З діяльності нашого депутата

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯН

Полова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький у лютому 2026 року звернувся до Міністерства державних фінансів з офіційним запитом щодо стану реалізації цілей, фінансування яких передбачено поправками до Закону «Про Державний бюджет Румунії на 2025 рік». Відповідне звернення також було озвучено з трибуни Палати депутатів, де підкреслювалася важливість цих інвестицій для розвитку місцевих громад.

У зверненні наголошувалося, що для багатьох адміністративно-територіальних одиниць, особливо в сільській місцевості, передбачені кошти є необхідною умовою для реалізації ключових проєктів у сферах інфраструктури, освіти та охорони здоров'я. У цьому контексті Міністерству державних фінансів було адресовано прохання надати актуальну інформацію щодо фінансування 11 інвестиційних об'єктів, затверджених законом, а також щодо фактичного виділення коштів відповідним бенефіціарам.

Підставою для звернення стала також наявність суперечливої інформації від представників окремих органів місцевого самоврядування, які заявляли про відсутність отриманих коштів. Така ситуація викликала сумніви у громадах і поставила питання щодо прозорості управління та розподілу державних ресурсів. У цьому зв'язку було підкреслено необхідність офіційного, чіткого та документально підтвердженого роз'яснення.

У відповіді, надісланій заступником державного секретаря Оттілою Дьордем, запитувана інформація не була надана. Міністерство обмежилось загальними положеннями законодавства, не відповівши на конкретні запитання. Також було зазначено, що відповідні дані можуть бути отримані від адміністративно-територіальних одиниць, попри те що інформація щодо виконання бюджету належить до компетенції міністерства.

Такий підхід був розцінений Миколою-Мирославом Петрецьким як невідповідний принципам прозорості та інституційної відповідальності. Він нагадав, що подібна ситуація вже виникала у 2025 році, коли на аналогічне звернення щодо інвестицій попередніх бюджетних періодів також було надано узагальнену відповідь, що вимагало повторного звернення для отримання повної інформації.

За його словами практика надання неповних або ухильних відповідей призводить до затримок у доступі до інформації та послаблює ефективність парламентського контролю, який є інструментом перевірки діяльності виконавчої влади та законного використання державних коштів.

У зв'язку з цим Микола-Мирослав Петрецький повторно звернувся до міністра фінансів із

проханням надати офіційну позицію та детальну інформацію щодо 11 інвестиційних об'єктів, включно з даними про фактичні виплати адміністративно-територіальним одиницям-бенефіціарам.

У запиті було наголошено, що лише за умови повної та достовірної інформації можливо підтвердити, що рішення, ухвалені на парламентському рівні, реалізуються в інтересах громадян, а управління державними коштами здійснюється відповідно до принципів законності, прозорості та відповідальності.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

У контексті відзначення Дня НАТО в Румунії та 77-ї річниці заснування Північно-атлантичного альянсу депутат Микола-Мирослав Петрецький наголосив з парламентської трибуни, що членство Румунії в НАТО залишається ключовим стовпом національної безпеки.

Він зазначив, що геополітичні події останніх років – від війни Росії проти України до конфліктів на Близькому Сході, дедалі виразніше підтверджують потребу Румунії у безпеці та надійних зовнішніх гарантіях, особливо в умовах обмежених можливостей самостійних дій.

За його словами, сукупність сучасних взаємопов'язаних криз підкреслює важливість зобов'язань щодо колективної оборони, взятих на себе державами-членами Альянсу.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що зміцнення власних оборонних і безпекових спроможностей залишається для Румунії ключовим пріоритетом, що відповідає зобов'язанням за статтею 3 Північно-атлантичного договору. Він звернув увагу на те, що вже реалізуються стратегічні проєкти за підтримки нових фінансових інструментів Європейського Союзу, які відкривають можливості для відродження національної оборонної промисловості, участі в європейських консорціумах і розвитку виробничих потужностей у країні.

Водночас, за його словами, другим важливим напрямом є зміцнення та оновлення союзницьких гарантій підтримки й оборони, над чим послідовно працює румунська дипломатія.

Він також наголосив, що в дедалі більш непередбачуваному міжнародному середовищі

малі та середні держави, зокрема Румунія, стикаються з підвищеною вразливістю до масштабних криз, а тому членство в потужному політико-військовому альянсі не лише зберігає свою актуальність, а й набуває ще більшого значення.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що Румунія підтверджує відданість виконанню зобов'язань у межах Північноатлантичного договору та водночас бере на себе відповідальність за зміцнення власного оборонного потенціалу, щоб бути краще підготовленою до викликів у цьому стратегічно важливому регіоні.

Він додав, що держава реагує на ці виклики відповідально, спрямовуючи значні й зростаючі ресурси на оборону. Інвестиції охоплюють розвиток військових спроможностей, реалізацію масштабних безпекових проєктів, підтримку оборонної промисловості, модернізацію військової інфраструктури та протидію гібридним загрозам.

На завершення депутат наголосив, що альтернативи НАТО не існує. За його словами, попри всі виклики, ця теза залишається основою стратегічного мислення в столицях держав-членів Альянсу – від Вашингтона до Парижа, від Лондона до Берліна, від Варшави до Бухареста.

Альтернативи НАТО немає.

УЧАСТЬ У КОНСУЛЬТАЦІЯХ З ПРЕЗИДЕНТОМ

Микола-Мирослав Петрецький у середу, 22 квітня, взяв участь у консультаціях, скликаних президентом Нікушором Даном із представниками Парламентської групи національних меншин, які відбулися у палаці Котрочень.

Обговорення було зосереджене на шляхах виходу з поточної політичної ситуації, при цьому наголошувалася необхідність забезпечення безперервності та послідовності державного управління.

“У нинішніх міжнародних умовах надзвичайно важливо гарантувати інституційну стабільність і передбачуваність в інтересах громадян. Водночас слід продовжувати структурні реформи та підвищення ефективності держави з метою зміцнення її адміністративного потенціалу.

Я вітаю ініціативу президента Нікушора Дана щодо проведення консультацій для пошуку рішень, спрямованих на подолання політичної кризи та забезпечення атмосфери стабільності й конструктивного діалогу.

Союз українців Румунії підтримує зміцнення європейського профілю Румунії та дотримання обраного курсу з повагою до європейських цінностей і взятих на себе зобов'язань”, – написав Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook.

ОГЛЯДАЧ

Національна олімпіада з української мови та літератури

З 20 по 23 квітня в місті Решіца Караш-Северінського повіту відбулася XXXII-а Національна олімпіада з української мови та літератури, в якій взяли участь 68 учнів із повітів: Арад, Ботошани, Караш-Северін, Марамуреш, Сату-Маре, Сучава та Тіміш. Організаторами олімпіади виступили Міністерство освіти та науки Румунії через Караш-Северінський повітовий шкільний інспекторат, у партнерстві із Союзом українців Румунії та Національним коледжем «Діаконовіч-Тієц» Решіци.

Олімпіада з української мови та літератури має на меті поглиблення знань учнів з рідної мови, заохочування їх до конкурентного духу та любові до української літератури та мовної спадщини. Олімпіада також сприяє популяризації української мови та культури і розвитку культурної ідентичності й міжкультурного діалогу. Церемонія відкриття відбулася у Західному театрі у місті Решіца у присутності численних учнів та вчителів. На заході були присутні також представники повітових шкільних інспекторатів, вищих навчальних закладів, Міністерства освіти, Союзу українців Румунії та духовенства.

У своєму виступі голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький підкреслив значення олімпіади як важливого елементу освітнього процесу, що заохочує учнів до високих досягнень, сприяє формуванню особистісної ідентичності, розвитку впевненості в собі та зміцненню взаєморозуміння. Він висловив переконання, що здобутий учасниками досвід стане для них цінним життєвим надбанням. Окрему увагу він приділив законодавчій базі, яка гарантує права національних меншин у Румунії, зокрема право на освіту рідною мовою, підкресливши, що це є прикладом передової практики. Водночас він наголосив на ключовій ролі педагогів, які своєю відданістю та професіоналізмом формують не лише знання, а й повагу до мови, культури та різноманіття. Голова СУРУ звернувся до учнів-учасників олімпіади: «Дорогі учні, я хотів би в першу чергу привітати вас з нагоди цього прекрасного свята,

тому що дійсно це є свято. Ви маєте можливість показати, чого навчилися протягом року. Якщо ви знаходитесь тут, це означає, що ви є з найкращих. Я впевнений, що ці дні, які ви проводите у Караш-Северінському повіті, наповнять вас прекрасними спогадами. Я пригадую, коли був на вашому місці, коли брав участь у цих прекрасних конкурсах. Вони дали мені можливість краще пізнати себе, вдосконалити себе, але що є найважливішим – пізнавати нових друзів, з якими я тримаю і сьогодні зв'язок. Я впевнений, що ви у цей період будете мати нагоду пізнавати нових друзів, перевищити самих себе і, так як я вже сказав, дуже важливо, що ви знаходитесь тут.»

Мар'яна Біліч, радник Генерального Управління у справах меншин та десегрегації Міністерства освіти та науки, була виконавчою головою комісії Олімпіади з української мови та літератури. Вона доклала чимало зусиль для доброго проведення цього змагання. У своєму виступі Мар'яна Біліч відмітила той факт, що коли говоримо про мову, особливо про рідну мову, думаємо про її культуру, про її історію та особливу чутливість, якої можемо досягти лише через мову. «Олімпіада з української мови та літератури – саме це доводить, що мова живе не лише в книгах та підручниках, вона живе і в людях, у тих, хто вирішив її вивчати та розвивати. Міністерство освіти

через Управління у справах меншин та десегрегації заохочує саме цей процес не лише через олімпіади та конкурси, а також за допомогою інших заходів, спрямованих на розвиток учнів та педкадрів, які беруть участь у процесі вивчення рідних мов» – додала Мар'яна Біліч.

Виступили з промовами також представники Караш-Северінського повітового шкільного інспектора-

ту та місцевої філії СУРУ. Зачарували присутню публіку своїми виступами гурт «Метелики» та вокальний гурт школи с. Корнуцел Караш-Северінського повіту. 21 квітня учні склали два тести, один письмовий та один практичний у Національному коледжі «Діаконовіч-Тієц», який забезпечив все необхідне для проведення змагання в найкращих умовах. 22 та 23 квітня для учасників були організовані екскурсії по місту Решіца та повіту Караш-Северін, а також до інших місць з відвіданням відомих туристичних об'єктів.

Головою комісії Олімпіади з української мови та літератури була лекторка д-р української секції Факультету іноземних мов та літератур Бухарестського Університету **Альона Біволару**, яка подає деталі про хід олімпіади та її значення: «Цього року Національна олімпіада з української мови та літератури пройшла на високому рівні як з організаційної точки зору, так й з точки зору підготовки учнів. Олімпіада складалася з двох основних етапів: письмово-

го та практичного. Особливістю цього року стало впровадження практичного завдання, яке базувалося на знаннях, здобутих учнями під час відвідування музеїв у місті Решіца. Це дало можливість учасникам не лише продемонструвати теоретичні знання, але й застосувати їх у реальному культурному контексті. Письмова частина була розроблена відповідно до рівня компетенцій кожного року навчання, що забезпечило об'єктивне оцінювання знань. Перевірка робіт здійснювалася за новою, чітко структурованою та прозорою системою, встановленою виконавчим головою комісії. Завдяки цьому, цього року не було подано жодної апеляції, що свідчить про високий рівень довіри до процесу оцінювання. Рівень підготовки учнів був високим – від дуже доброго до відмінного. Учасники продемонстрували знання, креативність, мовну культуру

та здатність критично мислити. Я щиро пишаюся учнями, які взяли участь в олімпіаді, адже це потребує не лише знань, а й сміливості, амбіції та внутрішньої мотивації. Водночас висловлюю щиру вдячність учителям за їхню відданість і професіоналізм, а також батькам – за постійну підтримку дітей. Окремо хочу відзначити вагомий внесок Союзу українців Румунії, який забезпечив повну організаційну

підтримку заходу – проживання, харчування та значні за фінансовим виміром нагороди для учнів. Це є надзвичайно важливим стимулом для молоді.»

Марта Шендирук, учениця X-го класу Сучавського національного коледжу імені Петру Рареша, яку підготувала вчителька Делія Мартіняк, отримала першу премію з максимальною оцінкою. Вона говорить про свою участь в олімпіаді: «До цієї олімпіади я досить ґрунтовно підготувалася і дуже сильно переживала за національний етап. Я дуже рада, що отримала максимальну оцінку, тобто 10, чим горджусь. Я була в екскурсії, разом з моїми однокласниками, організованою Союзом українців Румунії. Так само ми були у Беїле Геркулани, неімовірне місце, куди раджу поїхати кожному, хто хоч побачити гарні місця. Також ми побачили скульптуру Децебала біля Дунаю. Теж глибоке враження дав нам сам Дунай. Це незабутні відчуття. Також ми відвідували містечко Ефтіміє Мургу із живописною природою. Я хочу подякувати організаторам олімпіади та СУРУ тому що таким чином я можу я можу побувати у різних куточках Румунії та побачити надзвичайні речі.»

Маруся Доброцька, учениця VIII-го класу восьмирічної школи з Вишівської Долини Марамороського повіту, яку підготувала вчителька Міхаела Руснак, отримала першу премію. Вона висловлює свої враження від участі в олімпіаді: «Завдання були цікавими і пізнавальними, хоча і непростими. Я змогла перевірити свої знання та отримати новий досвід. Це мотивує мене ще більше вивчати українську мову та літературу. На перший погляд, сюжети були досить важкими, але я почала писати і потім мені здавалися легкими. Потрібно було написати твір про мову. Я описала її красу та любов до неї. Мені дуже сподобалося коли бачили Децебала висіченого в скелі. Я була дуже рада, що бачила таку красу. Також я маю багато друзів, з якими спілкувалася весь час українською мовою.»

Марія Рекало, учениця XII-го класу Лугозького Теоретичного ліцею імені Юлії Хашдеу, яку підготувала вчителька Віолета Манзур, отримала відзнаку. Вона також поділилася своїми думками: «Участь в олімпіаді залишила дуже приємні враження. Це був цікавий і водночас відповідальний досвід. Найбільше мені сподобалася творча частина завдань і можливість перевірити свої знання. Я познайомилася з новими людьми, а також було приємно знову зустрітися з давніми друзями.

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія
фото: uir.ro

Результати XXXII-ї Національної олімпіади з рідної української мови

20-23 квітня у місті Решица (Караш-Северінський повіт), відбувся найважливіший конкурс для учнів-українців у Румунії – Національна олімпіада з рідної української мови та літератури. Захід зібрав майже 70 учнів із 7 повітів, які продемонстрували рівень підготовки, талант та прихильність до рідної української мови.

Союз українців Румунії активно підтримував проведення олімпіади, забезпечивши транспорт для учасників, харчування, а також призовий фонд. Були присуджені такі призи: 2000 леїв за перше місце, 1200 леїв за друге місце, 1000 леїв за третє місце, 800 леїв за почесні грамоти, 400 леїв за участь, 1000 леїв для координаторів-вчителів, 1000 леїв для членів Центральної комісії та 500 леїв для вчителів, які супроводжували команду.

СУР висловлює вдячність викладачам, які брали участь у підготовці учнів, та всім учасникам за докладені зусилля та відданість справі. Водночас ми особливо вітаємо ученицю Марту Шендирук, 10-й клас, з Національного коледжу «Петру Рареш» у Сучаві, за те, що вона отримала єдину оцінку «10» у цьому конкурсі.

Представляємо результати, отримані на Національній олімпіаді з української мови та літератури по повітах.

МАРАМОРСЬКИЙ ПОВІТ

I-е місце

- Андрій-Василь Колопельник, V-й клас, с. Ремети;
- Давид-Крістіан Горган, VII-й клас, с. Вишівська Красна;
- Маруся Доброська, VIII-й клас, с. Вишівська Долина;
- Сара-Марія Гошук, IX-й клас, Національний Коледж «Драгош Воде».

II-е місце

- Ліза Агуїрбов, V-й клас, с. Вишівська Долина;
- Софія Проданюк, VI-й клас, с. Верхня Рона;
- Сара Самбор, VII-й клас, с. Вишівська Долина;
- Аніта-Делія Гріджак, VIII-й клас, с. Верхня Рона;
- Йоана Волошин, XII-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко».

III-е місце

- Андрея Явороська, VI-й клас, с. Вишівська Долина;
- Теодора Доброська, VII-й клас, с. Вишівська Долина;
- Деніса-Лариса Проданюк, VIII-й клас, с. Верхня Рона;
- Марія Доброцька, X-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко»;
- Юліян Шиман, XII-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко».

ГОЛОВА СУР ПРИВІТАВ УЧНІВ ТА ВЧИТЕЛІВ НА ЗАВЕРШЕННІ

Голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький 23 квітня взяв участь у церемонії нагородження та закриття XXXII-ї Національної олімпіади з рідної української мови та літератури, яка цього року відбулася в Решиці. Подія стала важливим моментом, що об'єднав талановитих учнів, відданих своїй справі вчителів і всіх, хто підтримує навчання рідною мовою, вкотре засвідчивши значення таких інтелектуальних змагань для розвитку та формування національної ідентичності молоді.

У своєму виступі він наголосив на важливості участі в олімпіадах та подібних конкурсах, підкресливши, що вони є не лише формою оцінювання знань, а передусім можливістю для особистісного зростання, самореалізації та утвердження поваги до рідної мови й культури. Такі змагання стимулюють прагнення до високих результатів і формують здорове конкурентне середовище, де досягнення належно цінуються та визнаються.

Микола-Мирослав Петрецький привітав учнів із досягнутими результатами, відзначивши високий рівень цьогоорічної олімпіади. Різниця між першим місцем і відзнакою становила лише кілька сотих бала, що свідчить про ґрунтовну підготовку учасників, їхню відповідальність і серйозне ставлення до кожного етапу змагання.

Окрему подяку він висловив учителям, які підготовляли учнів, наголосивши на їхньому професіоналізмі, наполегливості, терпінні та відданості.

Голова СУР підкреслив послідовну підтримку, яку Союз українців Румунії надає освіті рідною мовою – як через підтримку конкурсів, так і через ініціативи, спрямовані на підвищення доступності та якості освітнього процесу. Він наголосив, що інвестиції в освіту мають ключове значення для збереження національної ідентичності та сталого розвитку громади.

Також він подякував інституційним партнерам і колегам із Ради СУР за активну участь в організації заходу, підкресливши, що без їхнього внеску проведення конкурсу такого рівня було б неможливим.

Окрема вдячність була висловлена Караш-Северінському повітовому шкільному інспекторату, колегам із філії СУР у цьому повіті, а також приймаючій установі – Національному коледжу «Діаконовіч-Тіец» у Решиці – за високий рівень організації та гостинність.

Разом із представниками Міністерства освіти і науки, Караш-Северінського повітового шкільного інспекторату та головами філій Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у церемонії нагородження, під час якої були відзначені не лише учні-переможці, а й усі учасники, які дійшли до національного етапу.

Голова СУР також зазначив, що заходи, впроваджені останніми роками у сфері освіти українською мовою, вже довели свою ефективність. Зокрема, завдяки запропонованим ним законодавчим ініціативам спостерігається зростання інтересу до навчання та покращення результатів. Уперше серед учасників були представники провідних ліцеїв із повітів, де проживає українська громада, що свідчить про правильність обраного напрямку та результативність інвестицій в освіту.

(Продовження на 8 стор.)

Культурна діяльність СУР

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА В ЛУЗІ-НАД-ТИСОЮ ВШАНУВАЛА СВОЇХ ПИСЬМЕННИКІВ

Голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у неділю, 26 квітня, в особливому меморіальному заході, що відбувся у приміщенні місцевої організації Союзу українців Румунії в Лузі-над-Тисою. Подія під назвою «Українські письменники з Лугу-над-Тисою: наша гордість» була присвячена вшануванню літературної спадщини видатних митців цього населеного пункту, які зробили вагомий внесок у розвиток української культури.

У своєму виступі він підкреслив глибокий особистий зв'язок із цим селом, зазначивши, що завжди почувається там як удома завдяки власному корінню, пов'язаному з Лугом-над-Тисою. Микола-Мирослав Петрецький привітав ініціативу Анни Самбор, спрямовану на збереження пам'яті про видатних діячів культури, зокрема Івана Гренюка та Миколу Корсюка, з якими мав особисте знайомство. Він наголосив, що в такі моменти особливо відчутною є роль Союзу українців Румунії як важливого мосту між творцями культури та суспільством, покликаним її зберігати і популяризувати.

Голова СУР також звернув увагу на суттєвий прогрес у підтримці української громади в Румунії, провівши паралель між складними умовами, в яких працювали письменники минулого, та сучасними можливостями. За його словами, якщо раніше бракувало належної фінансової й законодавчої підтримки, то сьогодні створено ефективні механізми для збереження національної ідентичності. У цьому контексті він згадав і про успіх Національної олімпіади з рідної української мови, закликавши молодь активно використовувати надані можливості.

Центральною темою виступу стала необхідність зміцнення зв'язку між поколіннями. Він підкреслив, що в умовах сучасних викликів саме солідарність і передача знань молодшому поколінню є ключовими для збереження спільноти. Високий рівень підготовки учнів, продемонстрований на національних конкурсах, за його словами, свідчить про значний потенціал, який потребує постійної підтримки, зокрема через культурні ініціативи.

Захід розпочався з поминальної служби, яку відправив отець Ярослав Климкович на честь українських письменників Миколи Павлюка, Івана Шмуляка, Івана Гренюка та Миколи Корсюка. Їхнє життя і творчість були представлені заступницею голови Союзу українців Румунії та головою міс-

цевої організації Анною Самбор, а також заступником голови СУР і головою Бухарестської філії Михайлом Трайстою, чия діяльність у популяризації української культури було окремо відзначено.

Також у межах заходу було вшановано сучасних письменників Марію Чубіку та Миколу Корнищана, які продовжують розвивати українську літературу сьогодні.

Участь у події взяли представники керівництва Союзу українців Румунії, зокрема перший заступник голови Василь Пасенчук, заступник голови Іван Рекало, голова Марамороської філії Мирослав Петрецький, а також члени Президії та представники місцевої організації.

На завершення Микола-Мирослав Петрецький підтвердив незмінну підтримку Союзом українців Румунії подібних ініціатив, підкресливши їхню важливість для збереження мови, культури та традицій української громади.

Джерело: www.uur.ro

Караш-Северінська філія СУР організувала паломництво

26 квітня українська громада Караш-Северінського повіту пережила день, сповнений глибокого духовного змісту, взявши участь у паломництві, організованому Караш-Северінською

філією Союзу українців Румунії. У цій ініціативі взяли участь 46 осіб із міст Решіца, Карансебеш, із сіл Корнуцел, Зегужені, Копачеле та Зоріле.

Паломництво організували Даніель Басараба, голова філії, разом із Крістіною Бігунець, членкинею місцевого бюро, та Іваном Малиновським, першим заступником голови Караш-Северінської філії.

Перша зупинка відбулася в повіті Тіміш, у монастирі Серака в селі Шемлаку-Мік, де учасники взяли участь у Святій Літургії. Маршрут продовжився у Караш-Северінському повіті, з відвідинами монастиря «Святий Пророк Ілля Тесвітянин» у Васіві та монастирі «Покров Пресвятої Богородиці» у Бребу, культових споруд, що мають особливе значення для духовного життя віруючих у цьому регіоні.

«Організація таких поїздок є для нас надзвичайно важливою, а паломництва з нетерпінням очікують і високо цінують члени української громади в повіті. Це чудова нагода, окрім духовного аспекту події, зібрати їх разом і зміцнити зв'язки між ними», – заявив Даніель Басараба, голова Караш-Северінської філії СУР.

Завдяки таким ініціативам Союз українців Румунії підтверджує своє прагнення підтримувати духовне життя та згуртованість української громади в країні.

Новий протокол про співпрацю

Тіміська філія Союзу українців Румунії підписала новий протокол про співпрацю з представниками Музею Банатського села в Тімішоарі. На підписанні протоколу були присутні голова філії Марія Сабо-Кондрей та директор музею Радутріфан.

Співпраця між цими двома установами спрямована на організацію та підтримку культурних заходів у приміщенні Музею Банатського села, де також розташований «Український дім» — символічне місце, яке щорічно приймає заходи, присвячені традиціям та звичаям української етнічної групи.

Такий захід, що вже став традиційним для західної частини країни, під назвою «Творці українського народного мистецтва». Захід відбувається у дворі будинку-музею, де присутні народні майстри, художники, скульптори та музиканти з повітів Тіміш, Караш-Северін, Арад, а також з України.

Глядачі можуть зануритися в культурний світ української етнічної спільноти. Програма

(Продовження на 13 стор.)

Результати XXXIII-ої Національної олімпіади з рідної української мови

(Продовження із 6 стор.)

Почесна грамота:

- Іванна В. Сідей, VI-й клас, школа «Джордже Кошбук»;
- Джізіла Проданюк, IX-й клас, Національний коледж «Драгош Воде»;
- Бенедетта Бобрюк, X-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко»;
- Алекс-Ремус Шмуляк, XI-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко».

Нагорода за участь:

- Паула-Анамарія Руснак, XI-й клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко».

СУЧАВСЬКИЙ ПОВІТ

I-е місце:

- Наталія Катерина Фрасинюк, VI-й клас, с. Негостина;
- Марта Шендирук, X-й клас, Національний коледж «Петру Рареш», Сучава;

- Теофіл Барбакар, XI-й клас, Православний теологічний Семінарій «Митрополит Дософтей», Сучава;
- Костянтин Олег Зегря, XII-й клас, Православний теологічний Семінарій «Митрополит Дософтей», Сучава.

II-е місце:

- Володимир Кашуба, IX-й клас, Економічний коледж «Дімітріе Кантемір», Сучава;
- Еріка Марія Вакару, X-й клас, Технічний коледж «Лацку Воде», Серет;
- Татяна Калинюк, XI-й клас, Технічний коледж «Лацку Воде», Серет.

III-е місце:

- Віолета Олексюк, V-й клас, с. Ульма;
- Олександр Козарюк, IX-й клас, Технічний коледж «Лацку Воде», Серет;
- Іван Меглей, XI-й клас, Православний Теологічний Семінарій «Митрополит Дософтей», Сучава.

Почесна грамота:

- Альберт Габрієль Кідеша, VI-й клас, с. Балківці;
- Джессіка Сабіна Томчук, VI-й клас, с. Балківці;
- Роман Кіяшко, VII-й клас, м. Сучава;
- Амалія Гуменюк, VIII-й клас, с. Балківці.

Нагорода за участь:

- Меланія Ткач, V-й клас, с. Ульма;
- Андрея Юліяна Бенческу, VII-й клас, с. Байнець;
- Сара Андрея Гоменюк, VIII-й клас, с. Балківці;
- Юстина Найда, VIII-й клас, с. Ізвоареле Сучевей;
- Джорджіана Коваль, XII-й клас, Технічний коледж Харчової Промисловості, Сучава.

ТІМІСЬКИЙ ПОВІТ

Почесна грамота:

- Ванесса Чорей, V-й клас, с. Штюка;
- Марія Рекало, XII-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.

Нагорода за участь:

- Крістіна Ганціг, V-й клас, с. Бирна;
- Ванесса Беука, VI-й клас, с. Штюка;
- Ана Марія Кут, VI-й клас, с. Бирна;
- Сара Красюк, VII-й клас, с. Бирна;
- Іван Грездак, VII-й клас, с. Штюка;
- Мар'яна Мельничук, VIII-й клас, с. Штюка;
- Самуел Лабіч, VIII-й клас, с. Штюка;
- Сара Алессія Цюдік, IX-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Міхаела-Єва Бензар, IX-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Влад-Патрік Будулан-Ене, X-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Михайло Рекало, X-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Іляна Аксюк, XI-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Феліція Рекало, XI-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;

(Закінчення на 12 стор.)

Інтерв'ю з Марією Сабо-Кондрей, шкільним інспектором з питань української мови про Національну Олімпіаду з рідної української мови та літератури

Національна олімпіада з української мови та літератури, яка відбулася вже в XXXII-й раз, зібрала в Решіці найкраще підготовлених учнів з усієї країни, які навчаються українською мовою. Цей захід щороку підтверджує важливість освіти українською мовою та її роль у збереженні культурної ідентичності. Про рівень конкурсу, новинки цього року та залучення освітньої спільноти ми поговорили з пані Марією Сабо-Кондрей, шкільною інспекторкою, а також головою Тіміської філії СУР.

Пані Сабо-Кондрей, як Ви оцінюєте результати цьогорічного конкурсу порівняно з попередніми роками?

– Результати цьогорічного конкурсу свідчать про дуже напружену конкуренцію та виняткову якість робіт. Порівняно з результатами минулих років, можна говорити про процес зростання та значного розвитку в галузі української мови. У Сучаві ми навіть отримали оцінку 10. Учні приїжджають дедалі краще підготовленими та більш охочими проявити свою творчість і оригінальність у своїх роботах.

Чи були значними розбіжностями між учнями, що посіли призові місця? Що це свідчить про рівень підготовки учнів, які вивчають українську мову?

– Розбіжності між учнями, що посіли призові місця, становили кілька сотих бала — це незначні показники, але, крім того, ми стали свідками вражаючих результатів, досягнутих учнями, які отримали лише заохочувальні призи. Вони також відставали лише на кілька сотих від тих, хто отримав високі призи. Це свідчить про високий рівень підготовки та успішність.

Як ви оцінюєте еволюцію нещодавно створених нових груп з вивчення української мови, які взяли участь у цьому випуску олімпіади?

– Треба визнати, що серед тих, хто посів перші місця, були й учні, які входять до нових навчальних груп, створених у повіті Марамуреш. Це діти з надзвичайним потенціалом, справжній ресурс для майбутнього громади. Я думаю, як би було прикро, якби не було створено нові групи з вивчення рідної української мови, сьогодні ми б не говорили про їхні результати. Завдяки справжнім лідерам української громади та чинному законодавству це стало можливим. Створення нових навчальних груп дало можливість продовжити процес збереження рідної мови, формування та підготовки людських ресурсів для майбутнього нашої громади.

Чи спостерігалися значні коливання між результатами цього року та результатами попередніх років? Якщо так, то які, на вашу думку, фактори на них вплинули?

– Звичайно, були. По-перше, у минулому траплялися серйозні відхилення: ми стикалися з проблемами дотримання конкретних правил проведення олімпіади, з недостатньою підготовкою, а також були підозри щодо конфіденційності при складанні завдань. Деякі члени центральної комісії не були настільки надійними у виконанні своїх обов'язків.

Цього року було запроваджено новий метод оцінювання робіт. Що ви можете про це розповісти і який вплив, на вашу думку, це мало на справедливості та прозорості оцінювання?

– Новий метод оцінювання був запроваджений минулого року, це вже другий рік. Точніше кажучи, кожна робота, кожна з трьох тем, була перевірена двома викладачами-оцінювачами, які не мали учнів-учасників у відповідному класі, так що одна робота була оцінена шістьма різними викладачами. Усі три теми були анонімізовані.

Після конкурсних випробувань учасники взяли участь у розважальній програмі, організованій СУР, а саме в екскурсії по повіту. Як пройшов цей захід і наскільки він важливий для учнів та вчителів?

– Наші господарі, Караш-Северінська філія, в особі голови Данієля Басараби, організували для нас екскурсію в Гірський Банат, до водяних млинів у Рудерії, Оршові та Геркулане. Під час цієї екскурсії ми мали справжнього гіда в особі шкільної інспекторки Анни Філкі та Івана Малиновського, які відкрили для себе красу Гірського Банату. Ці моменти стали цінною нагодою, під час якої 67 учнів, що брали участь, завели дружбу та поспілкувалися, а деякі з них зміцнили свої давні стосунки.

Як ви оцінюєте підтримку, надану Союзом українців Румунії в організації та проведенні Національної олімпіади з рідної української мови та літератури?

– Союз українців Румунії докладає значних зусиль для підтримки освіти рідною українською мовою. Надана підтримка, починаючи з логістичної, фінансової та законодавчої, є неоціненною. Мова йде про бюджет, виділений на транспорт для учнів та педагогічних кадрів, харчування, премії як для учнів, так і для всіх членів центральної комісії, для координаторів, а також супроводжуючих вчителів.

Чи помічаєте ви дедалі більшу залученість педагогічних кадрів до підготовки учнів до цього конкурсу?

– Педагоги зрозуміли, що мають моральний обов'язок забезпечити, щоб майбутнє нашої громади у збереженні мови, культури та традицій, ідентичності було в надійних руках. Мої колеги з усіх повітів дедалі більше залучаються до цього, виявляючи постійний інтерес до підготовки учнів. Педагоги віддані своїй справі, проводять підготовку з учнями, відпрацьовуючи зразки завдань, щоб учні ознайомилися з брошурою олімпіади.

Як ви коментуєте нові законодавчі норми щодо участі в олімпіаді? Якою мірою вони впливають на рівень змагань?

– Важливо зазначити, що в минулі роки олімпіада проходила, починаючи із 6 класу. Два роки тому ця ситуація була покращена на прохання нашого представника в Парламенті Румунії та представника в Міністерстві освіти і науки, таким чином зараз учасники беруть участь, починаючи з 5 класу. Також було збільшено кількість учасників з 50 до 68. Підсумовуючи, можу сказати, що нові правила сприяли нашому успіху, полегшивши досягнення високих результатів у рідній українській мові.

З подвійної точки зору шкільного інспектора та викладача, як ви оцінюєте організацію та проведення XXXII-ї олімпіади?

– Вважаю, що вона була дуже добре організована з дотриманням чинного законодавства. Колеги із центральної комісії продемонстрували високий професіоналізм — це надзвичайні, об'єктивні та чесні люди. Ми були справжньою командою, без конфліктів і з єдиною метою — якомога краще дотримуватися чинного законодавства.

Якою була реакція учнів-учасників? Що вас найбільше вразило в їхніх відгуках?

– Радість можна було прочитати на їхніх обличчях. Вони сяли від радості, а задоволення було дуже велике. Найбільше мене вразило двоє учнів початкової школи, які були присутні разом із батьками — хлопчик і дівчинка з першого класу, які висловили бажання взяти участь в олімпіаді через 4 роки. Вони рахували, скільки часу має минути, щоб і вони стали частиною олімпійської збірної. Якось вони хотіли б і самі бути серед олімпійців. Цей аспект мене вразив. Тоді я зрозуміла, що шлях, яким ми йдемо, є правильним!

Джерело uur.ro

МІЖ ОДЕСОЮ І БУХАРЕСТОМ: ПОЕЗІЯ, ВІЙНА І ВІРА ГАННИ ЗЕЧУ

Михайло Гафія Трайста: Пані Ганно, Ваші поетичні твори, опубліковані на сторінках журналу «Наш голос», знаходять щирий відгук серед українських читачів у Румунії. Розкажіть, будь ласка, коли у Вашому житті з'явилася поезія і що сьогодні надихає Вас до творчості?

Ганна Зечу: Поезія живе в моїй душі ще з дитячих років – це був особливий внутрішній поклик, який я відчувала змалку. Я завжди любила слухати й читати вірші, захоплювалася красою слова та силою емоцій, які може передати поезія. Перші власні вірші почала писати приблизно у тринадцятирічному віці. Звичайно, з роками людина вчиться глибше дивитися на творчість, тому й сьогодні я ставлюся до своїх текстів дуже самокритично. Окрім поезії, я писала також пісні. Часто слова й мелодія народжувалися одночасно, ніби приходили разом. Однією з таких є моя авторська пісня «Україна», яку я неодноразово виконувала, зокрема й у Бухаресті. Останнім часом пишу менше, однак помічаю: коли народжується справді щирий і вдалий вірш, у мене ніби з'являються нові сили та натхнення жити далі. Адже життя складається з різних моментів – і світлих, і непростих. Саме тому мені хочеться, щоб люди, читаючи мої вірші, знаходили в них підтримку, тепло й радість. Для мене поезія – це не просто римовані слова. Це стан душі, спосіб відчувати світ і говорити з людьми мовою серця. Можливо, деякі мої вірші з часом стануть піснями, але для цього потрібні праця, внутрішня гармонія та натхнення. А надихає мене саме життя, рідні люди й той прекрасний Всесвіт, який створив Бог.

М.Г.Т: Пані Ганно, Ви народилися в Україні у родині, де шанували освіту, книгу, музику й народні традиції. Розкажіть, яким було Ваше дитинство, хто найбільше вплинув на Ваше становлення та звідки у Вашому житті з'явилася любов до поезії й пісні?

Г.З.: Народилася я в Україні, в місті Одеса, 2 серпня 1983 року, у люблячій і працьовитій родині. По маминій лінії всі були освіченими людьми: бабуся, учасниця Другої світової війни, працювала медиком у військовому госпіталі, а після війни понад сорок років очолювала відділення психіатричної лікарні. Дідусь був інтелігентною людиною, любив книги та викладав іноземним студентам. У нашій родині завжди шанували освіту, культуру й читання. Батьки тата були простими сільськими людьми з півдня Одещини, працюючими та щирими. Тато, який народився в селі Озерне, працював екскаваторником, дуже любив музику, грав на гармошці та гарно співав. Мама працювала на заводі, але також чудово співала й змалку прищепила мені любов до народної пісні. Із дитинства мене приваблювали поезія й музика. Я навчалася у спеціалізованій музичній школі імені Петра Столярського як піаністка, співала в ансамблі «Пастораль», брала участь у багатьох вокальних конкурсах і фестивалях. Особливе місце в моєму дитинстві займали колядки та народні традиції. Сьогодні я – багатодітна мати, маю п'ятеро дітей. І якщо б мене запитали, яке дитинство я хотіла б для них, то відповіла б: сповнене любові, тепла, живого людського спілкування і миру – такого, яким було моє дитинство, без війни.

М.Г.Т: Пані Ганно, яким було Ваше життя в Україні до війни, чим жила Ваша родина, які тради-

ції Ви берегли у своєму домі. І як усе змінилося після початку повномасштабного вторгнення Росії та вимушеного виїзду до Румунії?

Г.З.: Ми жили в центрі Одеси, неподалік собору Успіння Пресвятої Богородиці та ринку «Привоз». Останні тринадцять років я присвятила народженню та вихованню дітей. Мій чоловік працював у театральній школі викладачем гри на гітарі, а щонеділі

керував невеликим церковним хором. Ми намагалися зберігати добрі родинні традиції та християнські звичаї. Щороку на Різдво я разом із дітьми вивчала вірші та колядки на різдвяну тематику. Ми виступали в монастирі святого пророка Іллі в центрі Одеси, де збиралися хори майже з усього міста.

Війна розпочалася рано-вранці. Ми прокинулися близько п'ятої години від дуже гучного звуку літака. Відтоді майже щодня лунали тривоги та вибухи. На полицях магазинів раптово зникли продукти, а в перші дні було важко знайти навіть хліб. У певний момент чоловік хотів піти захищати країну, але згодом відмовився від цієї думки, розуміючи, як важко

мені буде самоти із п'ятьма дітьми. Коли наш друг-священник, який уже перебував у Румунії, запропонував нам виїхати, ми недовго вагалися й погодилися.

5 березня, попрощавшись із рідними, ми вирушили до евакуаційного автобуса. Божою милістю для нас знайшлися місця.

Дорога була дуже важкою, але ми знали, заради чого їдемо. Близько семи кілометрів ми проходили пішки – від кордону України до Молдови, разом із дітьми. Коли дісталися до волонтерського пункту, нас напоїли гарячим чаєм і нагодували, бо ми були дуже виснажені та голодні. Ніч провели у наметі майже посеред поля, а наступного дня один із волонтерів допоміг нам дістатися до Румунії.

Там на нас уже чекали люди, які підготували для нашої родини квартиру та все необхідне для перших днів життя на новому місці. Ми безмежно вдячні їм за цю доброту й підтримку. Для нас це стало справжнім Божим чудом, здійсненим через щирі людські серця. Цього ми ніколи не забудемо.

М.Г.Т: Пані Ганно, як склалося Ваше життя в Румунії після вимушеного переїзду: з якими викликами Ви зіткнулися в побуті, навчанні дітей та професійній адаптації, і що сьогодні допомагає Вам триматися, творити та знаходити внутрішню опору в нових життєвих обставинах?

Г.З.: У Бухаресті чоловік майже одразу після нашого приїзду отримав роботу в приватному румуно-фінському ліцеї, де півтора року працював викладачем музики. Там і наші діти мали можливість навчатися та поступово адаптуватися до нового середовища.

Я ж знайшла своє місце як керівниця церковного хору в українській церкві святого Петра Могили, де щонеділі співаю Богові й людям. Коли в різних організаціях почули наш спів, нас почали запрошувати на українські культурні заходи та зустрічі. Для нас це стало не лише підтримкою, а й великою радістю, адже через пісню ми могли дарувати людям тепло та надію.

Можу щиро сказати, що Румунія стала для нас другим домом. Ми поступово вивчаємо румунську мову, хоча хотілося б робити це швидше. Згодом припинилася спонсорська підтримка, і наші діти вже не могли навчатися в приватному ліцеї, тому ми перевели їх до звичайної державної школи. Адаптація виявилася непростю, адже через мовний бар'єр їм важко повністю зрозуміти нове середовище. Також останнім часом з'явилися труднощі з оплатою житла, бо витрати великі, а заробітки – скромні.

Попри це, я намагаюся щодня помічати світлі моменти, бо вони справді є. Особливо допомагає творчість: коли я пишу вірші, мені стає легше дихати й переживати складні обставини. Тому поезію я вважаю своєрідним природним антидепресантом. Також я співаю на хрещеннях маленьких українців, і це приносить мені особливу радість, адже коли народжуються діти – життя продовжується.

Окремо хочу подякувати Союзу українців Румунії, який у Бухаресті організовує для українців різноманітні культурні заходи та зустрічі. Я неодноразово

Записав Михайло ТРАЙСТА

*Фото автора
(Закінчення на 12 стор.)*

Конкурс декламації української поезії

МАРАМОРОСЬКА ФІЛІЯ СУР

18 квітня Марамороська філія Союзу українців Румунії спільно з Повітовим шкільним інспекторатом та префектурою організувала повітовий етап «Конкурсу декламації української поезії», XXVII-го за рахунком. Конкурс відбувся у приміщенні місцевої організації СУР у Верхній Роні, як і всі попередні випуски.

На заході були присутні відомі діячі української громади та не тільки. Взяв участь Микола-Мирослав Петрецький – голова Союзу українців Румуніїю

У заході взяли участь близько 125 учнів усіх рівнів навчання – від підготовчого класу до 12-го класу, – які навчаються українською мовою:

- Професійна школа с. Поляни
- Школа № 4 с. Поляни
- Професійна школа с. Кривий
- Професійна школа с. Рускова
- Школа с. Красна
- Школа с. Бістра
- Школа с. Вишівська Долина
- Школа с. Верхня Рона
- Школа с. Кричунів
- Школа с. Луг над Тисою
- Школа с. Ремети
- Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко»
- Школа «Джордже Кошбук»
- Національний коледж «Драгош Воде»
- Лісотехнічний ліцей
- Технологічний ліцей Мармація

Конкурс складався з двох окремих етапів: ХУДОЖНЬОГО ЧИТАННЯ вірша з класичної або сучасної української літератури (починаючи з 3-го класу) та ЕКСПРЕСИВНОГО ЧИТАННЯ тексту, що мало на меті виявити мовні навички та здатність до спонтанної інтерпретації.

Учні оцінювали відповідно до офіційного регламенту конкурсу, виходячи з вибору віршів класиків української літератури, дикції, виразності, правильної вимови специфічних звуків, акценту, сценічної присутності, естетики костюма, а також правильності, логічності та виразності. Журі, до складу якого увійшли 10 викладачів, особливо оцінило рівень підготовки учнів, продемонстровану серйозність та художню чутливість, а також постійну залученість координаторів-викладачів у процес формування та підтримки культурної ідентичності учнів.

Цей захід став не лише конкурсом, а й справжнім святом української мови, надавши нагоду для утвердження культурних цінностей української громади в Румунії та зміцнення співпраці між учнями, вчителями та установами, що займаються просуванням мультикультуралізму.

Було нагороджено 108 учнів:

До національного етапу конкурсу пройшли такі учні, які посіли перше місце:

1. Юра Чінар – підготовчий клас, школа с. Верхня Рона
2. Мирослав Петрецький – 1-й клас, школа імені Джордже Кошбука
3. Раїда Штефанія Опрішан – 2-й клас, школа с. Вишівська Долина

Повітовий етап

4. Майя Раїса Флоря – 3 клас, школа с. Кречунів
5. Василь-Лівіу Зеленчук – 4-й А клас, школа с. Верхня Рона
6. Тімеа Бензар – 5-й клас, школа № 4 с. Поляни
7. Андрея Явороські – 6 клас, школа с. Вишівська Долина
8. Анастасія-Луїза Мойсюк – 7 клас, школа с. Луг над Тисою
9. Дениса-Лариса Проданюк – 8 клас, школа с. Верхня Рона
10. Сара Марія Гоцук – 9 клас, Національний коледж «Драгош Воде»
11. Олександра Главацькі – 10 клас, ліцей Мармація
12. Деліка-Іонела Дутчук – 11 клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко»
13. Андрея-Ніколета Месарош – 12 клас, Педагогічний ліцей «Тарас Шевченко»

СУЧАВСЬКА ФІЛІЯ СУР

2 квітня у Балківцях відбувся повітовий етап Конкурсу декламації української поезії, організований Сучавською філією Союзу українців Румунії у партнерстві з Балківською школою. У XXVII-му конкурсі взяли участь 135 учнів, починаючи від підготовчого класу до XII класу.

Було сформовано журі, до складу яких увійшли вчителі української мови Анка Штіубіану, Лоредана Миндрештяну, Антонета Крайнічук, Константіна Бурсук, Юліана Зебреньук, Делія Мартіняк, Діана Фрасинюк, Мірабела Карп'як, Джета Добранська, Нарциса Кирстян, Лідія Даскалюк, Ірина Реуцу, Черасела Чорней, Кармен Кришмар, Микола Шутак, Андрея Франковська.

Оцінювання учасників відбувалося за критеріями, що стосувалися правильного висловлювання українською мовою, інтонації, акценту, дикції, виразності, міміки, жестикуляції та народного вбрання.

До національного етапу конкурсу пройшли 17 учнів: переможці, що посіли перше місце на рівні гімназії, а на рівні ліцею – ті, хто посів перше та друге місце. Вони представляли Сучавський повіт на національному етапі конкурсу в Сігету-Мармаціей.

1. Софія Козарюк, I-й клас, Негостина;
2. Ралука Іфрім, I-й клас, Балківці;
3. Юстина Діаконеску, II-й клас, Серет;
4. Джессіка Горбан, III-й клас, Верхня Бродина;
5. Дарія Мехно, IV-й клас, Верхня Бродина;
6. Аделіна Русчор, V-й клас, Балківці;
7. Клаудія Амалія Чернеуцан, VI-й клас, Балківці;
8. Марія Коуцун, VII-й клас, Балківці;
9. Павло Шойман, VIII-й клас, Балківці;
10. Цезаріна-Юліана Григоричук, коледж «Лацку Воде», Серет;
11. Лука Мамоля, IX-й клас, Православна теологічна ліцейська семінарія «Митрополит Дософтей», Сучава;
12. Еріка Марія Вакару, X-й клас, коледж «Лацку Воде», Серет;
13. Іон Гарага, X-й клас, Національний коледж «Еудоксіу Гурмузакі», Радівці;

14. Сабіна Маммадхусейнов, XI-й клас, Економічний коледж «Дімітріе Кантемір», Сучава;
15. Йоан Мотреску, XI-й клас, Православна теологічна ліцейська семінарія «Митрополит Дософтей», Сучава;
16. Даніела Марія Креженовські, XII-й клас, Технічний коледж «Лацку Воде», Серет;
17. Олег Зегря, XII-й клас, Православна теологічна ліцейська семінарія «Митрополит Дософтей», Сучава.

ТІМІСЬКА ФІЛІЯ СУР

Понад 100 учнів з Тіміського повіту, які вивчають рідну українську мову, взяли участь у «Конкурсі декламації української поезії» на повітовому етапі. Головою конкурсу виступила вчителька Марія Сабондрей.

Захід був організований 17 квітня Тіміською філією Союзу українців Румунії в Лугожі за присутності почесних гостей.

Конкурс з декламації віршів відбувся на основі регламенту, встановленого та затвердженого в рамках Ради, що забезпечило єдині та справедливі організаційні умови, адаптовані до віку та мовних компетенцій учасників. Оцінювання учасників було здійснено на основі двох завдань: декламації вірша та читання тексту рідною мовою. Журі складалося із двох оцінювальних комісій: однієї для початкової та середньої школи, а іншої для старшої школи, до складу яких увійшли педагоги, які не викладають учням-учасникам конкурс.

Таким чином, під час випробування з декламації журі брало до уваги такі критерії, як вибір віршів з класиків української літератури, дикція, виразність, правильна вимова звуків, характерних для української мови, сценічна присутність, естетика костюма, а також загальне враження. Що стосується з читання уривка або тексту, що відповідає рівню навчання, то воно оцінювалося за правильністю, зв'язністю та виразністю, вимовою, дикцією та дотриманням наголосу.

За підсумками повітового конкурсу до національного етапу пройшли учні, які посіли перше місце, починаючи з підготовчого класу і до 8-го класу, а на рівні старшої школи – учні, які посіли перше та друге місце. Усі учасники були нагороджені Тіміською філією СУР дипломами та грошовими преміями.

До національного етапу конкурсу пройшли 17 учнів: переможці, що посіли перше та друге місце на рівні гімназії та ліцею.

І-е місце

Марія Біліч – підготовчий клас, школа с. Штюка
Аманда Кіфа – 1-й клас, школа с. Штюка
Анастасія-Лія Манзур – 2-й клас, школа „Анішоара Одеану”, Лугож

Павло Беніамін Турчин – 3-й клас, школа с. Штюка
Ясмiна Христина Онча – 4-й клас, школа, Драгомирешти

Франческа Міріам Бензар – 5-й клас, школа, с. Штюка
Іонела Марія Кіфа – 6-й клас, школа, Штюка
Моніка Шулдак – 7-й клас, школа, Штюка
Андрея Чорей – 8-й клас, школа, Штюка
Сара Цюдик – IX-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож

Михайло Рекало – X-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.

(Продовження на 13 стор.)

Результати XXXII-ї Національної олімпіади з рідної української мови

(Продовження із 8 стор.)

- Олександра-Деніса Аксюк, XI-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Лучіка Іоана Мікулайчук, XII-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож;
- Мелісса Кучіча, XII-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.

АРАДСЬКИЙ ПОВІТ

Нагорода за участь:

- Рубен Карпа, V-й клас, с. Тирнова;
- Василь Кауні, VI-й клас, с. Тирнова.

КАРАШ-СЕВЕРІНСЬКИЙ ПОВІТ

Нагорода за участь:

- Кузьміна Уляна, VII-й клас, Технологічний Ліцей «Дечебал», Карансебеш;
- Меделіна Прокопаніч, VIII-й клас, школа с. Корнуцел.

БОТОШАНСЬКИЙ ПОВІТ

Нагорода за участь:

- Лариса-Олена Н. Ватуй, V-й клас, с. Міхайлени;

- Мара-Анастасія Д. Ткачук, VII-й клас, с. Міхайлени;
- Джордже-Мар'ян К. Іванчук, VII-й клас, с. Міхайлени;
- Біанка І. Іванчук, VIII-й клас, с. Киндешти.

САТУ-МАРСЬКИЙ ПОВІТ

Нагорода за участь:

- Анемона Смечкаш, V-й клас, с. Мікула;
- Давид Попович, VI-й клас, с. Мікула;
- Беніамін Онча, VII-й клас, с. Мікула.

МІЖ ОДЕСОЮ І БУХАРЕСТОМ: ПОЕЗІЯ, ВІЙНА І ВІРА ПАННИ ЗЕЧУ

(Продовження із 10 стор.)

брала участь у них разом із родиною – іноді як глядачка, іноді як учасниця сімейного ансамблю, а також як декламаторка власних віршів. Уже кілька років мої поезії друкуються в журналі «Наш голос», а зараз готується до друку моя перша поетична збірка. За це я щиро вдячна.

М.Г.Т: Пані Ганно, як сьогодні складаються Ваші зв'язки між Україною та Румунією, чи є у Вас думки про повернення додому, і як війна та вимушена еміграція вплинули на Вашу родину, творчі плани та ідею створення сімейного музичного ансамблю?

Г.З.: В Україні залишилася моя мама, якій уже 80 років, а також старша сестра з донькою. За чотири роки війни та перебування в Румунії я була в Одесі лише один раз – восени, коли, до речі, ми змогли оформити закордонні паспорти, яких раніше не мали. Тоді зі мною було двоє дітей, а троє залишилися з батьком. На той момент, дякувати Богові, в місті майже не було обстрілів.

Щодо повернення додому, я не можу говорити впевнено. За ці роки Румунія, як я вже зазначала,

стала для нас другим домом. Водночас я не планую життя надто наперед, адже воно надзвичайно непередбачуване. До того ж у мене є й румунське коріння по батьковій лінії: його батьки народилися в Ізмаїльському районі ще тоді, коли ця територія належала Румунії. Можливо, саме тому ця країна мені також близька. Отже, я довіряю все Божій волі й намагаюся нести свої подальші рішення з вірою в Нього.

Що стосується сімейного ансамблю «Септіма», я намагалася створити його ще в Одесі. Спочатку діти співали із великим задоволенням, адже всі мають і слух, і голос, однак з часом інтерес трохи зменшився. Троє з дітей навчалися грі на музичних інструментах – гітарі та флейті, але згодом залишили заняття, оскільки дистанційне навчання їх не надихало так, як хотілося б.

М.Г.Т: Щиро дякуємо Вам, пані Ганно Зечу, за відверту й щиро розмову. Ваші слова – це не лише свідчення особистої історії, а й жива частинка великого досвіду українців, розкиданих війною по світу. Бажаємо Вам міцного здоров'я, душевної рівноваги, натхнення у творчості та родинного тепла. Нехай у Вашому житті завжди буде світло, віра і підт-

римка добрих людей. І найголовніше – нехай якнайшвидше прийде мир, щоб Ви могли знову відчувати спокій у серці та на рідній землі.

Конкурс декламації української поезії

(Продовження із 11 стор.)

Феліція Рекало – XI-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.
Марія Рекало – XII-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.

II-е місце

Марія Логос – IX-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.
Дарія Біліч – X-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.
Микола Кут – XI-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.
Николета Ущук – XII-й клас, Ліцей «Юлія Хашдеу», Лугож.

АРАДСЬКА ФІЛІЯ СУР

З квітня Арадська філія Союзу українців Румунії організувала повітовий етап конкурсу з декламації української поезії.

У конкурсі взяли участь 23 учні, а 9 з них, від підготовчих класів до 8 класу, пройшли до національного етапу, відзначившись талантом, виразністю та добрим володінням українською мовою:

- Валентина Біче – Тирнова
- Петронела Бензар – Дуд
- Ебігейл Мікулайчук – Тирнова
- Рада Іоана Поп – Тирнова
- Ніколета Олександра Чін – Дуд

- Марія Біче – Тирнова
- Амаїя Мікулайчук – Тирнова
- Елісей Пінтя – Тирнова
- Іонела Кауні – Тирнова

Оцінювальна комісія, до складу якої увійшли викладачі української мови та літератури Віоріка Рацю, Анна Пашка та Іяна Преда, високо оцінила високий рівень виступів, а також зацікавленість і старанність учасників.

Захід відбувся у теплій та зворушливій атмосфері, у присутності батьків, ягннутих результатів.

Повітовий етап

На завершення тимчасовий голова Арадської філії Дмитро Стуляник нагородив усіх учасників та привітав їх, побажавши успіхів учням, які пройшли до національного етапу.

МІКУЛА, САТУ-МАРСЬКИЙ ПОВІТ

Конкурс з декламації української поезії – повітовий етап – відбувся, 27 квітня у селі Мікула, Сату-Марський повіт.

На конкурсі були присутні представники Сату-Марської філії СУР, серед яких Ірина Люба Горват, голова філії, та Василь Бучута, перший заступник голови, викладачі, які брали участь у підготовці учнів, Адріана Бежера Горват та Олександра Юрак, а також Моніка Штеф, бібліотекарка, разом із численними батьками.

Метою конкурсу було стимулювання інтересу молоді до української мови та літератури, розвиток їхньої виразності, дикції та вміння передавати емоції, а також зміцнення поваги до культурної ідентичності та різноманіття. Конкурс також став сприятливим майданчиком для діалогу та збереження живої української поетичної традиції.

Дівчата були одягнені у народні костюми, прикрашені квітковими мотивами та віночками з квітів, а хлопці – у традиційні сорочки, вишиті характерними візерунками, що підкреслювало багатство української культурної спадщини.

Виступи оцінювало журі за виразністю, дикцією, інтонацією, здатністю передати художній зміст, а також за костюмами. Наприкінці учні були нагороджені дипломами та грошовими призами.

Союз українців Румунії підтримав організацію та фінансування заходу, ще раз підтвердивши свою постійну участь у просуванні української мови, культури та традицій серед молодого покоління.

КОРНУЦЕЛ – КАРАШ-СЕВЕРІНСЬКА ФІЛІЯ

17 квітня учні школи, які навчаються в класах з викладанням українською мовою в місі Карансебеш, села Корнуцел, Копачеле та Зоріле, взяли участь у повітовому етапі конкурсу з декламації української поезії, що відбувся в школі с. Корнуцел.

Конкурс, організований Караш-Северінською філією СУР, був спрямований на виразне декламування віршів українською мовою, оцінюючи інтонацію, дикцію та здатність учнів передавати емоції літературного тексту.

За підсумками журі, до складу якого увійшли педагоги Міхаєла Шімоня, вчителька молодших класів школи с. Корнуцела, Світлани Пішта, вчителька дошкільної освіти, та Віолетою Яремчук, вчителька початкової школи с. Копачеле, було присуджено по чотири нагороди в кожній категорії: I, II та III місця, а

також почесні грамоти, якими було нагороджено 16 учнів. Учасники були нагороджені дипломами та грошовими призами.

«Цей захід уже став традицією, і мене тішить, що з року в рік у нас з'являється все більше учасників: цього разу зареєструвалося 30 дітей. Учні були винагороджені за докладені зусилля та проявлену креативність. Такі конкурси, окрім поглиблення знань про українську культуру, спонукають їх розвивати виразність та впевненість у собі», — заявив голова Караш-Северінської філії СУР Данієль Басараба.

Культурна діяльність СУР

(Продовження із 7 стор.)

включатиме виставки художніх робіт, демонстрації традиційних ремесел, творчі майстерні для дітей та мистецьку програму за участю місцевих ансамблів та виконавців.

Інформаційна сесія щодо вступу до вищих навчальних закладів для громадян України в повіті Констанца

На запрошення організаторів секретар представництва СУР у Констанці Доріна Попеску взяла участь у вівторок, 28 квітня, у робочій зустрічі, організованій румунською філією Jesuit

Refugee Service (JRS) у Добруджі. Захід був присвячений представленню освітньої пропозиції для українських студентів-біженців у Румунії, провідних державних вищих навчальних закладів міста та повіту Констанца, Університету «Овідіус» у Констанці та Морського університету. Зустріч відбулася у формі інформаційної сесії щодо вступу до вищих навчальних закладів для громадян України.

У інформаційній сесії взяли участь члени місцевої української громади та місцевої громади українських біженців, зацікавлені в умовах вступу до цих університетів громадян України, які знайшли притулок у Румунії та є випускниками закладів доуніверситетської освіти.

Захід модерували експерти JRS, Олександра Сімон та Олександра Кривілару. Від імені Морського університету Констанци (МУК) у заході взяла участь пані Делія Дінеску, яка детально розповіла про умови вступу до МУК

для зацікавлених українських біженців. Умови вступу до Університету «Овідіус» у Констанці для них представила Олександра Сімон.

Водночас представниця Імміграційної служби повіту Констанца при Генеральному інспектораті з питань імміграції (ГІПІ-Констанца), Моніка Барбу, заступник начальника, представила аудиторії низку питань, про які має знати місцева спільнота біженців з України, особливо щодо особливих умов перебування в Румунії та участі у вступних іспитах до навчальних закладів міста та повіту Констанца, а також, загалом, загальних юридичних аспектів перебування в Румунії.

Проведення таких інформаційних сесій є надзвичайно корисним для місцевої спільноти біженців з України. Водночас учасники інформаційної сесії високо оцінили підтримку, надану Румунією у вирішенні основних проблем, з якими вони стикаються. У цьому контексті було висвітлено конкретні скарги щодо високих цін на вступ до вищих навчальних закладів, що стягуються на місцевому та національному рівнях.

Джерело uir.ro

УКРАЇНСЬКА ХУСТКА - СИМВОЛ ЄДНОСТІ, ТРАДИЦІЙ І КРАСИ (II)

(Продовження із минулого номера)

З давніх-давен українська хустка була наділена якоюсь магічною силою та вважалась оберегом. Якщо хлопець збирався в далеку дорогу, дівчина давала йому свою хустку на знак того, що чекатиме його. Якщо в сім'ї хворіло немовля, його сповивали в мамину хустку. Якщо думали, що дитину зурочили, її обличчя витирали сподом спідниці або виворотною стороною ношеної хустки. За традицією, це мало оберігати малюка від хвороб, злих думок і очей.

Після того як дівчина вийшла заміж, їй було заборонено з'являтися на людях із непокритою головою, а тим більше, з розпущеним волоссям. У народі це називали «засвітити волосся». За народними уявленнями, така жінка викликала хвороби, неврожай та пошесті. В Україні жінкам досі не можна входити до церкви з непокритою головою.

Значну роль відігравала хустка під час весілля. Якщо хлопець мав серйозні наміри щодо дівчини (одружитися з нею), він дарував їй дорогий подарунок – чоботи, намисто або хустку. Потім нею «покриватимуть» молоду на весіллі. Покривання голови молодої – настільки ж важливий ритуал, як і розплітання коси. Весільний коровай дружби також обов'язково несли на хустці, а його шматочки роздавали гостям за допомогою маленьких хусточок – не «голими» руками.

Хустка була «індикатором» соціального статусу жінки. Незаміжні дівчата зазвичай носили вінки або стрічки у волосся, тож їм було необов'язково покривати голову. Якщо ж вони одягали хустку, то зав'язували її вінкоподібно. Після весілля дівчина обов'язково починала покривати голову. Залежно від регіону, жінки використовували різні способи зав'язувати хустки. Наприклад, на Півночі її в'язали під підборіддям, а кінці зав'язували на маківці. На Київщині кінці хустки обгортали навколо шиї та зав'язували на потилиці. На території Середнього Подніпров'я хустку драпірували довкола голови, але так, щоб залишити відкритим денце очіпка.

Варіанти носіння головних уборів – наміток, очіпків та хусток – показані у праці «Український народ в його минулому та теперішньому». Це перша енциклопедія українознавства, що вийшла 1916 року з ініціативи Михайла Грушевського. Про українські хустки також писав фольклорист та етнограф Василь Милорадович. У розвідці «Життя-буття лубенського селянина» він детально охарактеризував дівочі головні убори, зазначаючи, що дівчата як влітку, так і взимку пов'язували голову хусткою. Василь Милорадович писав і про пропорції хусток-пов'язок. Відмінності полягали у висоті та ширині. У Вовчанській волості (Полтавська область) дівчата носили широкі, низькі пов'язки, насунуті на лоб. Їх називали «солотовки». Нижчі та ширші пов'язки, які нагадують чалму, носили у селі Крутий Берег (Полтавська область).

Хустки бували фабричними та домотканими. Як правило, їх виготовляли власноруч або купували в жінок, які вміли це робити. На верстатах ткали однотонний квадратний відрізок тканини і нав'язували на ньому тороки. Інколи кінці хусток вишивали однотонними або різнокольоровими нитками – їх залишали на свята або для урочистих подій.

Як свідчить історія, хустка була невід'ємною частиною культури інших народів. Так, у тірольських німців у давнину мати давала дівчині на весілля хустку, щоб «сльози витирати». У монголів вона є знаком поєднання доль: молодята під час весілля міцно тримають хустку за різні кінці. Хустка особливо важлива для кавказьких народів. Наприклад, у балкарців існувало понад десять різновидів хусток: від простої хустинки «для рук» до багатой шовкової бухарської шалі «Чомпал» із бахромою та складним орнаментом. Дуже цінували тут голменди – м'які та ніжні хустки, виготовлені в Середній Азії з волокон особливого роду кропиви та «фота». Ними можна було не лише покрити голову, а й використати як верхній одяг. Дівчата переважно носили невеликі шапочки. Після заміжжя та перших пологів свекор урочисто заміняв шапочку багатою хустиною: це підкреслювало високий і почесний соціальний статус жінки-матері. Заміжні жінки ніколи не з'являлися на людях із непокритою головою, адже вважали, що це може накликати лихо, і діти часто хворітимуть.

На сьогоднішній день хустка знову в моді. З квітковими орнаментами, полотнами відомих художників чи національною символікою – українські бренди створюють аксесуари, що поєднують традицію й сучасність. У цьому ж контексті зростає інтерес і до інших елементів національної ідентичності – зокрема, до патріотичних прикрас біжутерії, які так само стали способом тихо, але впевнено заявляти про свою приналежність до культури. Тепер хустки носять не лише на голові, а й замість браслета, топу, пов'язують на шиї чи сумці. Вкотре українська традиція трансформується й стає частиною світового модного тренду – без втрати глибокого символізму.

Саме із цих причин святкування Дня Української Хустки продовжується і сьогодні. Однак, починаючи з 2022 року, на тлі повномасштабного вторгнення російських агресорів в Україну, свято отримало новий символ – жовто-блакитний прапор Дня Української Хустки. Цей стяг було створено не лише як символ свята, але й як втілення єдності та благодійності. На прапорі нанесено імена благодійників, які зробили внески на підтримку українських Захисників та Захисниць.

Війна внесла корективи і у проведення заходів. Темою свята стало єднання українських жінок, їхній внесок у боротьбу з російським агресором та стійкість

нації – «Хустка – оберіг для ЗСУ». Популяризація української хустки символізувала не лише культурну спадщину, а й солідарність та підтримку жінок, які перебувають на передовій, у волонтерському русі або вимушено покинули країну через бойові дії. Символом єднання та підтримки жінок у воєнний час став меседж – «Обійми хусткою», який зробив акцент на відродженні і збереженні традицій, які в умовах війни стали ще більш значущими. До святкування долучилися як українки в Україні, так і в діаспорі по всьому світу. Масштабні флешмоби у соціальних мережах супроводжувалися публікаціями фото в українських хустках, організову-

валися онлайн-заходи, відбулися численні офлайн події: майстер-класи з пов'язування хусток, виставки, зустрічі з народними майстринями та тематичні заходи в школах і університетах.

Із великою пошаною до українських традицій ставилися і співробітники Союзу українців Румунії. Восьмого грудня на честь свята Всесвітнього Дня Української Хустки був організований захід під керівництвом журналістки Міхаєли Бумбук. Захід об'єднав членів громади, українських біженців, гостей та представників Тіміської філії Союзу українців Румунії, серед яких був і перший заступник голови Василь Дрозд. З перших кроків у стінах Союзу вітала атмосфера свята. Були чуйні пісні: «Мамина пісня» (виконавець Оксана Білозір), «Мамина яблуня» (виконавець Павло Доскох), «Хусточка» (виконавець гурт «Цвіт Кульбаби»), українська народна пісня «А калина не верба» та ін. Зал прикрашали манекени у національному убранні. Яскравими та витонченими були жіночі костюми, які прикрашалися різними головними уборами (вінки із квітів, очіпки та хустки). Не менш привабливими були чоловічі костюми: вишиванки із шароварами, червоні пояси та шкіряні чоботи. Основним об'єктом святкового залу була масштабна виставка старовинних і сучасних хусток – простих і оздоблених, які мали багаторічні родинні історії, являли собою сімейні обереги, приваблювали своїм орнаментом, різнокольоровими вишивками, візерунками та дивували вміннями майстринь.

Свято розпочалося із доповіді професора Національного університету із України Лариси Нечаєвої. Професор здійснила історичний екскурс щодо появи та використання жіночих українських головних уборів, розповіла про важливу роль хустки у житті жінки як оберегу, про її магічну силу, про значення хустки в обрядах і снах, про засновника Всесвітнього Дня Української Хустки та її символізм і патріотичність в умовах сучасної війни. Під час доповіді професор застосовувала засоби мультимедіа (фото-відео матеріал) для більш яскравого сприймання та підсилення особистих вражень присутніх.

Дуже цікавим моментом події став показ відеорепортажу, присвяченого жінці з української громади повіту Тіміш, власниці вражаючої колекції з понад 700 традиційних хусток. Її свідчення підкреслило не лише пристрасть до збереження культурної ідентичності, а й те, як краса цього традиційного аксесуара викликає захоплення румунської громади.

Продовжили захід запрошені гості (педагог Іонела Квацук, Елена Поповіч із села Зоріле, Родіка Міколаєску), які демонстрували родинні колекції хусток, розповідали про звичаї та обряди, пов'язані з хустками, ділилися цікавими історіями про своїх матерів та бабусь. У розповіді особлива увага приділялася техніці, навичкам вишивки, вибору тканини, особливості орнаменту, кольору та способам пов'язування хусток, які відповідали окремо кожній місцевості: Караш-Северін, Сучава, Марамуреш, а також різним регіонам України. І на завершення заходу усі присутні мали можливість насолодитися попури з українських народних пісень у виконанні скрипальки Ніколетти Грінь.

Ця святкова подія долучила усіх присутніх до глибоких народних традицій, до сприймання української хустки, як символу культурної спадщини та національної ідентичності, надала можливості усім учасникам свята отримати справжнє естетичне задоволення та створити незабутні враження.

Лариса НЕЧАЄВА

професор Національного університету м. Одеса, Україна

Фото авторки

«Де хатонька теплесенька, де дитина малесенька Там і будем ночувати і дитину колисати»

Щороку у другий тиждень травня в Україні відзначають День матері. Цього року воно припало на 10 травня. Саме тому присвячуємо цю статтю усім жінкам-матерям, богиням, що привели у світ нові життя!

Обряди, пов'язані з народженням та хрестинами дитини, є складовою духовної культури кожного народу. Народженню дитини українці завжди надавали великого значення і дотримувалися при цьому звичаєвого права. Сім'я вважається повноцінною й щасливою тільки тоді, коли в ній народжуються діти. Родини, як і хрестини супроводжуються обрядами, ритуалами та звичаями. Умовно їх можна поділити на допологовий, пологи та післяпологовий періоди. Вони створюють відповідний психологічний настрій породіллі, сприяють легким пологам, в них є привітання матері-породіллі та подяка бабі-бранці.

Наша стаття підготовлена на літературних джерелах та польових матеріалах автора, зібраних протягом 2011-2026 рр. у дев'яти районах Південної Одещини від респондентів віком від 45 і більше років.

ДОПОЛОВОГОВИЙ ПЕРІОД

Дотримування передродових звичаїв допомагають гарному протіканню вагітності та доброму самопочуттю породіллі, яка в цей час користується особливою увагою рідних. На Одещині жінку, яка носить дитину, називали «при надії», «важка», а після пологів йменували «родільочка». Її оберігають від важкої роботи, намагаються не хвилювати. Спокою й благополуччя бажають вагітній сусіди та односельці. Не годиться в її присутності лихословити та сваритися, відмовляти в проханнях.

Також, за народними повір'ями, чим менше людей знає про вагітність жінки, тим легше пройдуть пологи. Якщо майбутня мама перелякається під час пожежі та торкнеться до свого тіла, то на тому ж місці в дитини буде родова пляма. Жінка, що чекала на дитину, мала підперезуватися вовняним поясом (побажання благополуччя та добра).

«Були бандажі, піддержують, живіт не розтягується. Як наділа пояс за Сірьюжою (сином), в ньому спала, ходила, в ньому робила. І після роддому носила. І в мене живота нема», - розповідає респондентка 1937 р. н..

Також вагітна жінка мала виконувати таке: носити одяг вільного крою, менше бути на людях, бо є «нехороші очі» (можуть зурочити, призвести до важких пологів). У такому стані не можна брехати, красти, сваритися, дивитися на змію, людей-калік, хворих. Вагітна не повинна позичати нічого з хати, брати води з криниці, виходити з дому під вечір. Не дай Боже їй у неділю чи святкові дні шити, займатися грубою роботою, адже, за народними спостереженнями, мамина поведінка відбивається на фізичному та психологічному розвитку дитини. Саме тому вона має «не виставлять себе» - бути скромною та стриманою.

НАРОДЖЕННЯ ДИТИНИ, БАБА-ПОВИТУХА

Роди або пологи є основним обрядом. Враховуючи велику відповідальність та хвилювання, вони супроводжувалися обереговими та магічними діями. Зазвичай, приймали пологи в хаті. Бажано, щоб про них якомога менше знало. Під час родів необхідно було відкрити всі двері, розв'язати вузли, відкрити замки (щоб дитина легко вийшла на світ). Ось один приклад із життя жінки з досліджуваного нами регіону: «За Павліком я ходила... І так мені тяжко його було родить. На Троїцю, великий празник, свекур

узяв собаку (бо вона на сонці) і... кусок дириг'яки, і тако трукутником застругав і забив колишок в землю, прив'язав собаку. А свекруха виходе та каже:

- Безумний! Шо ти робиш? Дитина ходить така (важка, вагітна), в церкві бамкають, а ти стружеш!
- А шо я їй забиваю?!

І шо, Павліка він «припнув: дитина до горла вертася, а пупиха допомагала мені, щоб в мене потуги були. Я три часа була в пологах!.. Народила я Павліка... Взяла (акушерка) за ножки, кинула його тако на плече, голова тут висить – кругом кресла (ліжка) обійшла два рази: «Цього хлопця можна так носити»,... зраділа, шо уловила цього хлопчика... А тут, у віску трукутник отако розовенький, ямка,...як папушоїнка (кукурудзянка)... Приходе свекруха, приносе могорич і каже: «Даже не волнуйтеся! Це Сафрон (чоловік) припнув собаку на свято. Гріх перейшов аж на внука».

Знаючи про такі мудрощі, старші люди навчають: як свято або неділя, а в дворі вагітна, не рубай, не забивай цвяхи, не роби важкої роботи!

Надзвичайно важливу функцію виконувала жінка – народна акушерка, яка приймала роди. В інших регіонах України, наприклад, на Поділлі та Поліссі її називали – баба-бранка, на Полтавщині – породільна баба, на Бесарабії її іменували бабою, бабою-повитухою, повитухою, пупихою. Це була надзвичайно досвідчена жінка літнього віку, яку вшановували та поважали односельці. Нам розповідала 93-річна народна акушерка у 2013 р.: «Ходила і по кучугурах, роди принімала... Одна зима була морозна і снігова!

Родильні обряди Південної Бесарабії

Мужик, чоловік вагітної (для мене) сніг гріб, щоб тіки дойти, прийняти роди.

Такі жінки є своєрідними посередниками, що переводять нову душу з лона матері на білий світ. Баба-пупорізка володіла як медичними, так і магічними

знаннями. Для полегшення родів, вона вдавалася до різних лікувальних магічно-знахарських засобів. Наприклад, варила в торбочці овес та підкладала породіллі за спину і зверху живота. У важких випад-

ках посилала до церкви людину з проханням відкрити «царські врата», а сама нашіпувала молитви до Богородиці. Баба-повитуха із молитвою «ловила» дитину, перев'язувала пупа, сповивала, доглядала немовля у перші дні життя та вчила молоду матір доглядати за дитинкою. Одна жінка нам розповіла, що як тільки дитина народилась, то бабуса немовляти швиденько шила сорочечку зі своєї старої. Адже з такої ношеної тканини буде м'який виріб. А також, коли дитина виросте, бережливо носитиме одяг.

У багатьох місцинах Бесарабії, як і по всій Україні, довго зберігалася традиція провідувати повитуху в Бабин день (21 січня). До неї в гості приходять усі з подякою, приносять гостинці (плетені шкарпетки, хустки, сорочку, шматок тканини) та частування. Колись після цього відбувався обряд «купелі», який був на кшталт того, що проводився на обряд родин (та про це згодом): наливали в діжу нагріту воду з травами та по черзі купалися. Це був сакральний обряд, своєрідний відгомін матріархату. Якщо в Бабин день непрошений чоловік заходив до хати, то його «карали» – знімали штани, глузували, перевдягали в жіночий одяг тощо. Сьогодні ж в багатьох селах і містах побутує дещо трансформований обряд у сценічному варіанті – День похилого віку.

Допологовий період – це час, коли жінка виконує своє божественне призначення! Вона знаходиться у найпрекраснішому стані та прояві – вона є творець нового життя! Всередині неї живе зернятко, що проростає паростком, ніжною тендітною квіткою, яку треба буде оберігати і рости! А коли мати бере на руки дитину вперше у житті, то це – найважливіша зустріч. Саме тому в народному фольклорі ця трепетність проявилася в ніжних мелодійних колискових.

Продовження в наступному номері

Анастасія ЄРМАКОВА,
Магістр Кафедри фольклористики
КНУ імені Тараса Шевченка,
дослідниця народної культури
Бесарабії, фольклорна співачка

Досвід і перспективи у Чернівцях

Співпраця в освітній сфері є надзвичайно важливою, оскільки вона відкриває нові можливості як для учнів, так і для вчителів, сприяючи розвитку сучасної та якісної освіти. Вона допомагає впроваджувати інновації, покращує якість освіти та зміцнює міжнародні зв'язки.

У період 24–25 квітня делегація Національного коледжу «Міхай Емінеску» із Сучави перебувала в Чернівцях, Україна, у межах партнерського проекту «Сьогодні учні – завтра вчителі». Візит став цінною нагодою для обміну досвідом і зміцнення міжнародних освітніх зв'язків, зосереджених на підготовці майбутніх педагогічних кадрів.

До складу делегації із Сучави увійшли директор, проф. д-р Сільвія-Коріна Нуцу, заступник директора, проф. д-р Анамарія Попеску, а також викладачі Мартіняк Делія, Якоб Чезара та Несуля Флорентіна. Вони взяли участь у III-ій Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Перші дослідницькі спроби: пошуки, результати, перспективи», організованій у Чернівецькому педагогічному фаховому коледжі імені Осипа Маковея.

У заході взяли участь понад 70 студентів із педагогічних закладів Волинської, Львівської, Тернопільської, Харківської та Черкаської областей, а також з Румунії та Республіки Молдова. Урочисте відкриття конференції супроводжувалося вітальними виступами директорки закладу-господаря Наталії Палій, директорки Національного коледжу «Міхай Емінеску» із Сучави проф. д-р Сільвії-Коріни Нуцу та заступниці директора Сороського коледжу «Міхай Емінеску» Людмили Дубчук.

Конференція відбувалася у шести тематичних секціях, що охоплювали ключові напрями сучасної освіти: психолого-педагогічні аспекти, викладання мовно-літературних дисциплін, теоретико-методичні засади навчання математики та інтегрованого курсу «Я досліджую світ», дошкільну освіту, фізичну

культуру та мистецьку освіту. Основною метою заходу було створення академічного середовища, у якому студенти та учні могли б презентувати свої перші наукові напрацювання, розвивати дослідницькі та педагогічні компетентності й взаємодіяти у форматі співпраці.

У своїх доповідях учасники представили інноваційні педагогічні підходи, результати досліджень психологічних особливостей дітей, а також аналітичні висновки щодо впровадження цифрових технологій в освіті. Загальна атмосфера заходу була динамічною, творчою та сприятливою для наукового діалогу і обміну ідеями.

Важливою подією в межах візиту стало підписання Протоколу про співпрацю на 2026 рік у рамках зазначеного освітнього проекту. Партнерство об'єднує Національний коледж «Міхай Емінеску» із Сучави, Чернівецький педагогічний фаховий коледж імені Осипа Маковея та Союз українців Румунії – Сучавську філію, яку представляє голова Ілля Саучук.

Згідно з протоколом, протягом року передбачено проведення дев'яти спільних заходів у освітній, культурній та науковій сферах. Серед них – стажування для викладачів, обміни досвідом для учнів педагогічного профілю, участь у культурних подіях і фестивалях, організація літньої школи, міжнародні конференції, методичні семінари, спортивні змагання та робочі візити. Особливу увагу буде приділено поширенню результатів і впровадженню кращих практик.

Проект координують викладачі Мартіняк Делія та Бачинський Дмитро. Він є яскравим прикладом транскордонної співпраці в освітній сфері, сприяючи формуванню нового покоління педагогів, відкритих до діалогу, інновацій та міжнародної взаємодії.

Делія МАРТИНЯК
Фото авторки

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня: RCR PRINT, Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614